

ТОШКЕНТ ОҚИШОЛИ

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва ҳалқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 юнадан

чиқа бошлаган.

№ 221 (6. 710)

1988 йил 27 сентябрь, сешанба

Баҳоси 4 тинни.

ҚАЙТА ҚУРИШНИНГ ЯНГИ БОСҚИЧИДА М. С. ГОРБАЧЕВНИНГ

КПСС Марказий Комитетидаги оммавий ахборот воситалари, идеология муассасалари ва ижодий союзларнинг раҳбарлари билан учрашууда сўзлаган нутқи

Салом, ўртоқлар!

Гарчи вакт топиш осон шимаса ҳам, сизлар билан сұхбатлашиш учуру балзин ишларни кечкитиришга қарор бердим. Учрашувларимиз иккака томонга катта фойда келтиришада. Бутунги гурунгам зарур.

Аввалинда қайта қуришининг хозирги босқичи хусусиятларни ҳақида. Шунинг айтмоқчиликни, жамияттимизда қайта қуришининг янги босқичи — зўр гайрат билан амалий иш қилинадиган босқич бошланғанини пайқаб олмаган бир талай кишилар бор. Бунинг устига баъзилар биз ҳам митинг билан овоқа бўлиб юрмиз, деб ўйлашадарлар. Айрим кишилар кутиб туришибди, бошталар ҳамои митинг қилмоқдадар.

Вакт эса ёр бериди амалий ҳаракат килишини талаб этмонда. Ҳозир бизда қайта қуриши концепциясигина эмас, шу билан бирга, айрим давъоларга қарамайди, интигасининг ҳақимоний тараққиётининг энг муҳум соҳалар бўйича конкретикларни пухта стратегияни ҳам мавжуд. Энг қайин давъо башланди: қайта қуриши концепциясигина ишлаб чиқиши осон бўлмаган эди, аммо, ўртоқлар, унишлаб чиқиши конкретикларни публикага рўёға чиқаришдан кўра, барин-беч осирор, ахир. Велтиланган режаларни амалга ошириши жуда кўп одамларни ташкил этиши билан, ҳам партияни, ҳам ҳақидаги, ҳам ҳар бир колективдаги, ҳар бир қишидаги тафаккури қайта қуриши билан боғлиқ. Бу — жуда катта, бениҳон қийин ва кенг миқёсли жаражидир.

Аммо биз эса ҳозирчи сұстқалашылганда, ўзғартилганда, ҳар бир бериди қўйламиш. Бинобарин, ютказмасиз. Худлас, ўргата қўйилган маңсадлар, шинорлар билан ишламиш ургасида узилни пайдо бўлади.

Ҳозир олга бориш, ҳаракат қилиш керак. Түрмуш эса ишмишими бойтайди, баъштар бирор ишда ҳам қилинади, ҳам партияни, ҳам ҳақидаги, ҳам ҳар бир колективдаги, ҳар бир қишидаги тафаккури қайта қуриши билан боғлиқ.

Бу — жуда катта, бениҳон қийин ва кенг миқёсли жаражидир.

Аммо биз эса ҳозирчи сұстқалашылганда, ўзғартилганда, ҳар бир бериди қўйламиш. Бинобарин, ютказмасиз. Худлас, ўргата қўйилган маңсадлар, шинорлар билан ишламиш ургасида узилни пайдо бўлади.

Ҳозир олга бориш, ҳаракат қилиш керак. Түрмуш эса ишмишими бойтайди, баъштар бирор ишда ҳам қилинади, ҳам партияни, ҳам ҳақидаги, ҳам ҳар бир колективдаги, ҳар бир қишидаги тафаккури қайта қуриши билан боғлиқ.

Бизниң ишламиш имтиёзидан, ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳам шундайки, ўз даҳлини ташкил этишини таҳдид ишламиш.

Ҳозирни ҳ

JulioHaga

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» ВА «ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» ГАЗЕТАЛАРИ ЖАМОАТЧИЛИК РЕДАКЦИЯСИННИГ ОИЛИК НАШРИ

© № 9 © 1988 ИЮЛ СЕНТЯБРЬ ©

Демократия
сабоқлари

Биз секретарь сайладык

Цех коммунистларининг ҳисоб-сайлов йигилиши деч қа-
чон бу қадар шиддаткор ўт-
маган эди. Ҳисобот маъруса-
сида эътибор асосан уч масла-
га қартилди: биринчида, бундан ўттиз йил мұкаддам
ўрнатылған шу эски дастиг-
лар билан меҳнат унумдорли-
гини ошириш, айни пайдай-
да одалар тапашкин-тортишиб со-
тиб олиши учун пойәбзан си-
фати ва турларни яхшилаш
мүмкінди! Альбаттa ийк. Ҳуш,
нима қылыш керак! Аввало, эски
ускуналарни ишлаб чиқа-
рши саломғига путур етказама-
жан холда янгынлаб борши ло-
зим. Қолаверса, коммунистлар
эндилиқда ҳамма нарсага зяла-
лик күзи билан қарашиб ўрга-
нишларни керак. Иккинчида, хұжайларни
хисоби ва үз-үзини
маблаг билин таъминлашын-
дай алғаспапларни цеҳдаги ҳар
бир ишчи чүкүр билиші ло-
зим. Үчинчида, бундан ке-
йин барча расмийликлар
Интишраткирб қўйилб, ишлаб
чиқарышни яхшилаш учун ҳам-
ма бир оиласа азольларидай жон
куйдирниш, ошкора ва дисто-
рия мухит ҳамшира ҳукмронлик
киломги зарур.

Ингилишда цех фаолиятида туб бурилиш ясашга ёрдам берадиган жуда күп қимматылар Фиколар ўртага ташланды.

Айниса цех партия ташкилоти секретарини сайлаш жиiddий мунозараларга сабаб бўлди. Фақат ишда илгоргина эмас, ташкилотчи ва ташаббускор бир неча коммунист номзоди кўрсатилди. Номзодлар бўлажак ў фаолият программаси билан коммунистларни ташништирилди. Яширин овоз натижалари шуни кўрсатдик, Ленин ва Мехнат Кизил Байрон орденлари кавалерли, ўтган беш йилликларда дони иккى беш йиллик топшлирикларини дўндириб келган Саид Рахимов цех бошлангич партия ташкилоти секретарилик гайкон деб топлиди.

Ха, коммунистлар ўзларига
кимни саркор қылишни били-
шади. Дарҳақиқат, Санджон
яхши ташкилотчи, ташаббускор,
камттар, ҳалоп ва саммий йи-
гит. Назаримда биз унга
иншонч билдириб адашмаганга
үхшаймиз.

Қаюм ШОМИРЗАЕВ,
1-пойабзal фабрикасининг
4-цехи ишчиси.

Тошкент экскаватор ремонти заводида Михаил Хромовин илор ишчи сифатида яхши танишлади. У беш йил мукаддам шу заводга келган эди. А. Мельников бригадасида ишлаб, меҳнатда ўзининг курсатди. Хоизир у энг яхши слесарлар сифатидан ўрин олган.

СУРАТДА: М. Хромов.

Т. Каримов фотоси.

«Мұшоқада» оталиғидағи мактаб

Маълум бўлища, И. Охунбобоев номидаги сўзин ожна болаларнинг маҳсус мактаб-интернатини ўндаи зиёд ташкилот оталинга олган маан. Мана энди уларнинг даторига «Ташкент юшноми» ва «Вечерний Ташкент» газеталаринин жамоати редакцияси чўм кўшилди.

Бизнинг оталик ташкилот сифатидаги асосий вазифаларимиз нималардан иборат? Бундай бўйн «Муҳоҳада» ҳинга бир соннада мактаб-интернат хаётини ҳақида, унинг талабалари, тарбиячилари ва педагогларни ҳақида кирил борамиз. Мактабнинг шеърларинка ёзидиган, газета жанрларида кобилийнин сишиб кўраётган ўй истебодлари чўм ибор. Улар ижодининг энг яхши намуналари «Муҳоҳада» саҳифаларига ўтиш олти

Хар бир ўқув муассасасиде бўлгани каби, сентябр ойи ин тернатда янги ўқув йилинин

күрпа-түшак комплектлари ва хоказолар шулар жумласидандир.

Албатта, буларнинг ҳаммаси кўриб мен қувондим: болаларнинг яшашни ба билмоплини учун барча шароитларни мухайж. Бирорта ҳам хонанинг девори нафасни бўйгандиган туба бўйека бўялмаганингидан ўзиниши ҳосил қилдим. Барчаларнинг бўйеклари кўзини қувонтириди, ярацади турниди. Бўйл майдад-чўйдалар мес. Айницида, бизнисни каби интернетни учни. Бу ерда яшаётган болалар аччини тутбусини уйғот маслиги керак. Ердам бермоқчиимисиз? Марҳамат! Уларнинг истилодига йўл очмоқчиимисиз? Ийк демаймиз. И Охунбобов номидаги маҳсус мактаб-интернатининг 60 йиллик таражибаси талабаларнинг аксариюти музикага ихлюс борлигидан далолат бе-

комплектлари ва
тар жумласидан-
ради. Бу йил интернаттун
музика бўлумида 100 нафардан
энд бола шугулланши ҳам
қувонтиради. Утган йили 65
бола шугулланган эди. Музика
татлими шахсни гармонни ри-
вожлантириш билан бирга кел-
гусида каас сифатида ҳам ёр-
дан бошингизни амалга ошириш.

и оғындан түк жонглийдан қолдым. Барча ёлклар күзни рақлаф турибди. Йылдар эмас. Ай-каби интернат яшатган болаларини уйғоттады. Ердам бермөккемат! Уларниң 60 очмоқчиди мөддемиз. И. Помидаги махернатининг 60 ибаси талаабадам бериси мумкин.

тернатын ремонт қылыш ва таъмирларды бүйіч бараж ассоциациясының табділарлар басыларды. Бунда оталик ташкилоттар катта ёрдам берішиди. Жұмылданған «Ташсөлешмаш» заводыннан ишчиларbrigадаспорты майдонасындағы жиһозлады, спорт залини, деворыннан бир қысметтің ремонтанды чыгарып, ётқыжан корпусидагы санитария-техника жиһозларлары, хөвли чырекларлары тартыбын көлтірді. Бундан ташшы завод ингернатты лак-бүкө материаллары билан да өткөзгөнде берді.

Оталиң ташкылттардан Ташкент Давлат медицина институты стоматология кабинетинин жиҳозлал берди. «Узтратраспецстрой» ишлаб чибарыши бирлашмасыннинг холмларда тұртқа павильон, болалар үйін майдончасыда ишкита соябон қуриб берішиді, онцۇ сув ҳавасыннан реконструкция күлил, территорияға асфальт ёткисициди. Ҳамда район ошхоналар трести инженернің ошхона мебеллариден-төвоқлар билан таьминнады. Ремонт ишларда электротранзисторлар заводы, санитария-техника жиһозлары заводы, радиониншінгө біншә корхона, ташкылттарнинг колективлары ҳам фарал иштірек атқарылды.

И. Охунбобоев номидаги махсус мактаб-интернатнинг қиёфаси таниб бўлmas даражада ўзгарди. Имси жисмига монанд бўлишини, коллективнинг турмушин янга қиёфага мос шоди-ёна бўлишинист иштар эдик.

Людмила МИЛОВА.

Бугунги сонда:

2-BET

◎ Ҳаёт қувончлари ва ташвишлари, инсоний мекр-окибат түғрисида.

3-БЕТ

◎ Одамларни бир-бирига яқинлаштирувчи, дилларни пайванд қилувчи сўз қудрати.

4-БЕТ

❶ Қалб машъали, ақл
фарзанди, ҳәётнинг ўзига
хос бадиий кўзгуси китоб
хақида сўз.

Гулгун чехра.

М. Назаров фотоси.

«Мушоҳада» почтасидан**Салом, Шуҳрат!**

Аввало, сенсираётганим учун узр, ҳамдард бўлганим, сени ўзимга яқин олганим учун шундай қўйламан. Тўғри, мухаббат ёш танламайди. Мен баҳтсан эканман, деб асло ўксимингда энг оғир дамларда ҳам чидаш берган вафодоринг бор эканим, сен энг бахтил одамсан.

Тагин шунни билб турбимани, ойнин ҳам, опанг ҳам бир кун келиб тушунишади, чунки билишимча, улар ҳам ҳаётнинг аччиқ-чучугини тортган алларга ўхшайди.

Хўп дессанг, бир маслаҳатим бор: рафиқангни бағрингга босу, кўриш соҳзольлардан бирига отлан, кам бўлмайсан. Чунки Ватан сизлар ўхшагандарни ҳамиши ардоқлади.

Бўронбек ЖУРАЕВ.

Бағдод районидаги «Москва» совхози ишчиси.

Кечиринг уларни, ойижон!

Ҳурматли алжон, «Мұхаббат ёш танламайди» сарлавҳали мақоласида ўғлингиз Сизни ранжитиг қўйишдан қўрқиб, чўтиб фикр юритганилиг шундай сезилиб турибди, унинг ҳар бир сатрида фарзандинг онага нисбатан самимий меҳри, илиқиғи бор. Шуҳрат ўта қизни сиддикидан севиб қолибди. Хўшбуниш нимаси ёмон? Уртадаги ёшни ўйлаб кўркманг, шунча азобларга душвор бўлган келинингиз ва ўғлингиз шу оғир синовлардан ўтибдими, энди уларнинг оиласи асло дарс кетмайди.

Ўзик Андикондан туриб сизга илтило қиласапман: ойижон уларни кечиринг, чунки она қаргиши — ниш, яхши тилаги — тило, деб бежиз айтматанларку!

Гулжамол ХУДОИБЕРДИЕВА,

Жалолқудуқ районидаги «Пахтакор» колхозининг аъзоси.

Маҳалла аҳлидан хафаман!

Мен кекса кипиман ҳаётнинг аччиқ-чучугина кўп тотиб кўрдим. Шуҳратжонни онасику, жаҳл устида иккича ёшина ҳаётнинг ҳайдабди, аммо уларнинг тўйида қатнашган маҳалла-кўйнинг кўзи қаёқда эди? Ҳомиладор рафиқаси билан Шуҳратжон автобус бекатларида, вонзалларда тунаб юрга пайтларида бинор кори-ҳол рўй берса, она ҳам, маҳалла аҳли ҳам вижданон қийналди юришмасиди?

Ҳали ҳам кеч аэмас ёрта-индин невара кўрадиган ота-она Фарзандларни ўз багрига олишлар керак.

Фахридин НУРИДДИНОВ,

Ўзбекистон ССР ҳалқ маорифи аълоҳиси, шахсий пенсионер.

**Мушоҳада
учун мавзуу**

ХАЛИМАХОН шаҳардаги илмий-технирни институтларидан бирда, Севарахоҳ тикувчилар фабрикасида ишлайди. Келинг, энди уларнинг сұхбатига күлгө салыниб...

— Бизнинг давримизда ўқувчилар фақат ўқишини ўйлашарди. «З» олган күннинг жигитйорон йиллардик, — деди Севарахон. — Ҳозир-чи? Тавба қылдим, ўқишига ҳеч хушлари ўйқ. Тонг саҳардан телевизорга қадалиб олишади. Телевизор кургур ҳам уларни «қўйиб» юбормайди: Москва-нинг мультфильми тамом бўлса, Тошкент бошлайди. Ундан кейин узундан узоқ серияли кинофильмларни айтмайсизми? Ана шундана пайтадарс эсига келадими?

— Шартарни ўчириб кўй-майсанми?

— Кизиқсан-а, ўртоқжон! Отаси ҳам, мен ҳам ишга кетамиз. Ўйда қолшигандан ке-

йин билганини қилишади да. Ишдан ҳориб-чарчаб келасан, болаларнинг тузукроқ «сўроқ» қилилмайсан. Қалинди, бирор овадат тайёрлаб берсаю, еб ётақласам, дейсан. Тунов куни кичкина қизим: «Эртага ота-оналар мажлиси, борар экансиз», деди.

бориб рўзгорига қарасни» дейиншмайди... Ўзинг биласан, ҳозир эҳттийот бўлмасанг, фарзандларнинг ёмон одамлар таъсирига тушуб қолишилари мумкин. Мен бу йил ўнинчи синфа ўтган ўғлимдан ҳавотирдаман. Биз ишшадигимизда чиқиб кетиб,

га бундан баттарроғига учраймиз, шекилли?

— Тунов куни кенжекишин акасининг айбларини айтиб берди. Ҳали, ҳали она сути оғиздан кетмаган ўғлимни сиғарет чекармиш. Отаси камар билан урди. Барни бир чекаётганими.

1. Оналнк баҳти-фарзандда

Боролмадим. Цех бошлиғимиз жавоб бермади. «Кунлик нормалгини сен учун ким бажаради?», деб тўнғилдади.

— Ҳа, алларга қийин, — деди Ҳалимахон, — ӯлар эрнаклар билан баб-баравар ишлапшади. Ҳадеб сўрайвергани юзинг чидамайди, ўзлари эса: «Бунинг ўйнолларни бўлалар бор, эртароқ

алламаҳалда келадиган одат чиқарди. Қўлида магнитофон. Унинг ичидаги ашулашларни ҳаммаси бақириц-чакириқлар.

— Менимчам, болаларимизнинг тизигини бўш қўйиб юборашиб...

— Ҳуди роботдек ишхона билан ўй ўртасида қатнайверсак, «Кундаклик» ларга уйқусираб қўйиб ўйсан, эрта-

— Уларни уриб ўйлга солиб бўлмайди, ўртоқжон. Ахир, ўқитувчиларнинг кўчилини ўқувчилар олдида тутатиб турисиди, кўчага чиқиши уларни сийлайдиган одамлар кўп.

— Агар ихтиёр менда бўлса, — деди Севарахон, — барча болални аёлларга бир қатор қулайликлар яратилишини таъминлардим.

Бизнинг справка

ланади.

ССР ҳукуматининг қарорига мувофиқ ишчиларни ташкил ҳайлиги, жамоатчилик чақириқларни билан бошқа жойларга кўчириш, шунингдек, бошқа ҳолларда матмурит ҳалқ ҳуялиги алоҳида тармоқларининг корхона ва ташкилотларни ишлаш учун ишчилар ва хизматчиликларга сўзсиз жавоб берини лозим.

Конкурсга биноан вазифасини алмаштириш, олий ёки туртага маҳсус ўқув юртига, аспирантурага қабул қилинни маъмурлатиб томонидан меҳнат тўғрисидаги қонунинг ёки меҳнат шартномасининг бузилишида ҳам ишда бўшаш сабабли ҳисобланади.

К. САЛИМОВ: Биз комбинатда меҳнат қиласамиз. Эшитилимизча, бир йилда 2 маротаба ишдан бўшагандан узлуксиз иш стажи сақланмас экан. Шу тўғрими?

Жавоб: Амалдаги қоидага кўра дала ҳовли олган кишиларга ўй куриш ва хўялини тикиш учун 10 йил муҳаллаб билан 5 минг сўмгача қарз берилади. Дала ҳовлини бўлган кишилар уй ҳайвонларини сотиб олиш мақсадлари бўлса, у ҳолда сиғир сотиб олиш учун 1000 сўм, бузук олиш учун 500 сўм берилади. Ушбу сусда пулни қайтара бошланниши З йилдан сўнг амалга оширилади. Тўлов муддатда эса беш йил қилиб белгиланган.

К. ХОЛМАТОВ: Биз турган квартира яқинда капитал ремонт қилинни кераклигини уй-жой эксплуатация ишлаб чиқариш трестидан хабар қилинди.

Айтингча, шу мусобабат билан биз қандай ҳуялардан фойдаланишимиз мумкин? Агар уй-жойни алмаштиришга бўлсан квартиранинг ҳажми кичиклашиша ҳам бунга йўл қўйилади?

Жавоб: Ҳа, мумкин. КПСС Марказий Комитети, ССР Министрлар Совети ва ВЦСПС-нинг 1979 йил 13 декабряда эълон қилинган қарорига асосан календарь йил давомига узринг сабаб билан ўз ихтиёри бўйича ишдан қайта бўшагандан узлуксиз иш стажи сақланмайди.

Баъзан қонунда кўрсатилиган ҳолларда ўз ихтиёри билан ишда бўшаш сабабли ҳисобланади. Жумладан, эр ёки хотин бошқа жойга ишга юборилса, эр ёки хотинни ишга жуғарни ёки чет ёзда хизмат буртини ўташга, эр ёки хотин бирининг яшаш жойига жўнаса, мазкур жойда ишлаш ва яшашни давом эттиришга монелик кўрсатадиган касаллик (тегисида тартибда чиқарилган медицина хуласасига муноғиқ) ўз бўлганида, касал оиласа атъосига (медицина хуласасига кўра) ёки бинрини групга инвалидига қараш зарурати түгилганида ишдан таъкоран бўшашга тугрик келса узлуксиз иш стажи сақ-

Абдужалол ҲАСАНОВ,
ҳуқуқшунос.

Бахти болалигимиз учун жонажон партияга раҳмат!

Р. Альбеков фотоси.

ИККИ БАҲС

Бахти болалигимиз учун жонажон партияга раҳмат!

Р. Альбеков фотоси.

— Қани эди шундай бўлса, — унинг фикрига қўшилди Ҳалимахон. — Оналарга ўз фарзандларини тарбиялашлари учун янада қўзайтади. Ҳали, ҳали она сути оғиздан кетмаган ўғлимни сиғарет чекармиш. Отаси камар билан урди. Барни бир чекаётганими.

— Кани эди шундай бўлса, — унинг фикрига қўшилди Ҳалимахон. — Оналарга ўз фарзандларини тарбиялашлари учун янада қўзайтади. Ҳали, ҳали она сути оғиздан кетмаган ўғлимни сиғарет чекармиш. Отаси камар билан урди. Барни бир чекаётганими.

— Кошкайди, нур устига аъло нур бўларди-куй, — деди ширин огузлар огушида юрган Севарахон.

Иккита дугона илиқ ҳайрланишиб, яна ҳаёт ташвишларни мониторинг шўнигб қитниди...

— Сурайё Жўраевна, Сизнинг адабиёт ва санъатга меҳрингиз бекиёс. Бунга Сизни нима унданга!

— Баласизми, оиласиз санъаткорлар оиласи: отам — Жўрабек Сайдалиев — созанда, онамни эса танийиз — Узбекистон ССР халқ артисти Манзуро Ҳамидов, Охунбобеевномидаги ўзбек ёш томошабинлар театри актисаси. Шу боисдан хонадонимизда актислар, ёзувчи шоирлар тез-тез бўлиб туришади. Ёшлик давримда уларнинг сұхбатларини кўллаш тинглаганман. Кейин отам ҳам, онам ҳам адабиётни жуда қадрлашар, кўп китоб мутолаа килишади. Кўпчина отам биз, ўғил-қизларини ёнларига олиб, эртаклар айтади, араб алфобисидан чот этилган асрарни ўқиб берардилар. Уларни берилиб, артисона услуг билан ўқиганиликлари учун қалбимда адабиётга бўлган мөхъ жўш уриб, ўзинчай китоб мутолаа килишига ҳаракат қилиради. Кейинчалик, буни қарангни, ҳаёт тақосози мени умр йўлдомши — Ҳайдарали Иброямов билан учраштириди. Улар ҳам журналист, китоб шайдиси, таржимчани бўлиб чиқдилар. Бу эса адабиётга бўлган иштиёқимни янада ошириди.

Онам актиса эмасми, болалигимда ёш томошабинлар театрга жуда кўп борардим, биронта ҳам янги спектаклни назардан чегда қолдирмасдим. Ана шулар менда адабиёт ва санъатда бўлган мөхрими ортириди.

— Сиз Ташкин Давлат университетининг журналистика факультетини тамомлагансиз. Журналистика саҳасида ишлаганимиз! Нашриёта келишингиз сабаби нимади!

— Чиндан ҳам мен асли журналисти — ССР Журналисталар Союзининг аъзосиман. Университетни тамомлаганимдан кейин менга Фарғонага ўйлалнима берилди. 1956—1958 йиллар давомида у ерда облости газетаси — «Коммуна»да адабий ходим бўлиб ишладим.

Нашриёта келишининг сабаби китобнинг бойкийлиги бўлса керак. Чунки бир асрардан юзлаб китобхон баҳраманд бўлади.

— Мана, Сиз 30 йилдан бери нашриёта редакторлик қиласиз. Шу касб ҳақидаги фикрингиз қандай?

— Редакторлик — мураккаб, масъулитли, шу билан бирга шарафли касб. Редактор асрарни ёзувчидан таҳир учун қабуғ қилиб олар экан, ёзувчингиз мөхнатини ҳам, китобхоннинг табливи ва сависини ҳам хисобга олиши керак. Бу тўғрида Максим Гольский: «...Редактор — ёзувчига маълум даражада ўргатадиган, уни тарбиялайдиган киши», деганида ҳак, Виктор Шкловский табири билан айтиганда эса: «Катта редактор — ёзувчингиз бирини ўқувчи, у ўқувчига ёзувчингиз айнан мақсадини етказади, у ёзувчига ўзини-ўзи тинграгига имкон беради».

Нашриёта редактор китобнинг вужудга келишида асосини киши бўлиши билан бирга янги ёзувчингиз кутилмаган янги асрарнинг пайдо бўлишида ҳам катта роли ўйнайди.

Самуил Яковлевич Маршакни биласиз, ажойиб болалар шомри. Лекин у зуко редактор ҳам бўлган. Алексей Толстойнинг «Олтин газитача», Виталий Бианкининг «Ўрмон газетаси», Михаил Зощенкининг болалар учун ёзилган хикоялари, Евгений Чарушиннинг ажойиб кинематографийи тақлифи билан ёзилиб, унинг таҳрири остида ўқувчига етган.

Евгений Чарушин аслида рассом. Маршак унга: «Ўзининг чизган айн болалари ва бўри болаларига ўзининг изоҳлар ёзиб кўришига ҳаракат қилинг», деб тақлиф қилиган. Кейинчалик у китобхонларга ҳам рассом, ҳам ёзувчи сифатда ташланган.

— Нашриёта Сизни талабчан редактор, дейинида. Бунга нима дейсанз?

— Редактор талабчан бўлмаса асрар мөъбидигида сардор, дарёзасига қўтилди. Боз айтигандикам, «редактор — ёзувчингиз бирини ўқувчи», унга асрарнинг ютуғи ҳам, камчилиги ҳам яққол кўринеди. Редактор ёзувчига мазкур камчиликларни байн этди, у эса биргаликда бартараф қилинади. Албетта ёзувчи ана шунача талабчан редакторни кўшириди. Мен яна Маршакни мисолга келтиримокчилаам. Шоир Введенский ўзининг «Ким?» деган машҳур шеърини Маршак «бўлти» дегунга қадар йигирмата варнантини ёзган экан.

Ха, редакторнинг қаттий талаби билан ёзувчи текстин кисқартиради, ноўрин сўзларни олиб ташлайди, ўрнига янги, макбул сўзларни қўяди, бутун бир бобни қўяди...

Редакторнинг бундай маслаҳатларини ёзувчидан бўлак ҳеч ким эштимайди, автор кўни ёнида редакторнинг ҳам кўли борлигини ҳеч ким кўрмайди. Модомики, Пушкин, Некрасов, Чехов,

Горький, Твардовский, Ойбек, Ҳамид Олимжон, Миртемир, Шайхзода, Одил Ёкубовлар редакторлик мөхнатига илос билан қарашган, ана шу мухим иш билан жиҳдий шуғулланишган экан, демак, бу соҳа адабиёт ривожи учун жуда зарурдир. Мен минглаб варқалларга кўз тикиб, уни нозик таъб, шу билан бирга талабчан китобхонга мазмунли асрарлар етказиб беришдек шу олийканоб касбда ишлабтаганимдан.

— Бир сұхбатда «Ёш гвардия» нашриёти ташкини этилганидан бери жуда кўллаш болалар ёзувчилари етишиб чиқиши Сизнинг ҳам, ҳиссангиз борлиги айтилганди. Шу даврда камол топган болалар адабиётни ҳақида фикрингиз қандай?

— Авало ёшлар ва болалар адабиёти хусусида. Бир вактлар ана шу адабиётларни чиқариши билан Узбекистон Давлат нашриётида битта редакция шуғулланади. Китоблар йилига ўнта-йигир-

билиш, қандай асрарларни ўқиш истаги борлиги, келгусида қандай мавзуларга эътибор бериси лозимлиги ҳақидаги фикрларини аниқлашга имкон яратди. Кейинги йилларда Узбекистон ЛКСМ Марказий Комитети, Узбекистон Ёзувчилар союзи билан ҳамкорликда ёш авторлар конкурси, болалар ёзувчилари, ёш авторлар билан мулокотлар ўюштирилди, бу нашриёт тематикасининг фикрларини ўзбек таржималари таъсизлайдиган.

— Сиз Т. Треверснинг «Мэри Поппес», Г. Малонинг «Саёб труппа», Б. Немцованинг «Эрталакарни» олтин китобига ва «Эрталакарни», кумуш китобига, В. Драгунскийнинг «Йигирма йил каравот остида», Ж. Оймирзаевининг «Бахт бешигига» сингнари СССР халқлари ва жаҳон адабиётининг ўнлаб дурданаларини ўзбек таржималари таъсизлайдиган.

— Нашриёт асрарларни таъсизлайдиган.

Сурайё САЙДАЛИЕВА:

«Китоб-офто́б»

мата номдан ошмасди. Болалар ёзувчи ва шоирларни З. Диер, Қ. Муҳаммадий, Ш. Саъдулла, И. Муслим, А. Раҳмат, П. Мўмин, Қ. Ҳикмат, Ҳ. Назир каби саноқли адабларданга иборат эди. Партия ва ҳукуматимизнинг ёшлар ва болаларга ғамхўрлиги туфайли 1960 йили «Ёш гвардия» нашриёти ташкил топди. Бу, мазкур адабиётнинг тематикасининг кенгайиси билан бирга ана шу соҳада ҳалям таъбратувчи адаблар учун ҳам кенг майдон очилишига имкон яратди. Утган йигирма саъкис йил давомида Ҳ. Тўхтабоев, Л. Маҳмудов, Ф. Мусаконов, Н. Фозилов, И. Сулеймонов, Р. Фарҳодий, С. Барноев, М. Аъзам, Э. Раимов, А. Обидикон, Т. Адабиев, Р. Толипов сингнагри ўнлаб болалар ёзувчи ва шоирларни ётишиб чиқди. Эндиликда, янги ташкил топган «Олдузча» нашриётини хисобга олмагандан бирор ташкил Золушка ҳақидаги эртак ҳам, Шекспирнинг трагедиялари ҳам, Том Сойернинг сарзузашлари ҳам, Пушкиннинг нобб асрарлари ҳам, Гольский ёки Шолоховнинг классик романлари ҳам бўлmas эди. Ҳар ким ўз она тилинда ўнлаб муллапларни ўзига ёшлаб дурданаларини ўзбек таржимонига таъдим этган.

— Ҳа, мен озми-кўпми ўзбек ўқувчиларни жаҳон ва ССР халқлари адабиёти намояндадарининг асрарлари билан кўлнимдан келганича ташништиришга ҳаракат килияман. Лекин шунайи айтиш керакки, агар таржима адабиёти бўлманинида Бозда Золушка ҳақидаги эртак ҳам, Шекспирнинг трагедиялари ҳам, Том Сойернинг сарзузашлари ҳам, Пушкиннинг нобб асрарлари ҳам, Гольский ёки Шолоховнинг классик романлари ҳам бўлmas эди. Ҳар ким ўз она тилинда ўнлаб муллапларни ўзига ёшлаб дурданаларини ўзбек таржимонига таъдим этган.

— Бало, мен ўзимни ўзбек таржимонига таъдим этсанз.

— Ҳа, кисқартишиб таржима килиш ҳолларни ҳам учуда туради. Бу ўзбек таржимонига сингнайдиган тасвиюлар, ҳолатлар, иборалар автор ёки мутахассисларни келишилган холда амалга оширилади. Бу ҳол айниқса болалар адабиётида кўпроқ учояди. Лекин бальзишилар буни билиб-билим, таҳжизларни: «Таржима ҳам иш бўлбидими, бир чеккадан ўзбекчага ағдабиб чиқишилариди», деб ўйланидек осон эмас, ю ижодиди.

— Бало, таржима жаҳаёнда қисқартишиб ҳолларни ҳам бўлади-ку.

— Ҳа, қисқартишиб таржима килиш ҳолларни ҳам учуда туради. Бу ўзбек

таржимонига сингнайдиган тасвиюлар, ҳолатлар, иборалар автор ёки мутахассисларни келишилган холда амалга оширилади. Бу ҳол айниқса болалар адабиётида кўпроқ учояди. Лекин бальзишилар буни билиб-билим, таҳжизларни: «Таржима ҳам иш бўлбидими, бир чеккадан ўзбекчага ағдабиб чиқишилариди», деб ўйланидек осон эмас, ю ижодиди.

— Сиз нашриёта болалар адабиёти билиш, қандай асрарларни ўқиш истаги борлиги, келгусида қандай мавзуларга эътибор бериси лозимлиги ҳақидаги фикрларини аниқлашга имкон яратди.

— Кейинги йилларда Узбекистон Йоғор-Зуҳра қисаси

хунар-техника билим юрти талабалари

хәтифнинг жуда яхши тасвирлайди. Ёзувчиларимиз ана шундай ҳаётдаги асрарларни кўпроқ ёсалар ҳаётни эди. Кейинги йилларда мектабларда ўқитиш жараёнга янги-янги ўзгаришлар киритилипти.

Ёзувчиларимиз мактаб ҳаётни билин ўзий болишишаса, ҳозирги ёшлар

харҳонирига олини каби масалаларни кўтарибди.

— Ёзувчиларимиз ҳозирги болалар савиаси бундан 20—30 йил илгарири бўлалар савиаси таъсизлайдиган.

— Ёзувчиларимиз ана шундай ҳаётдаги асрарларни кўпроқ ёсалар ҳаётни эди. Кейинги йилларда мектабларда ўқитиш жараёнга янги-янги ўзгаришлар киритилипти.

Ёзувчиларимиз мактаб ҳаётни билин ўзий болишишаса, ҳозирги ёшлар

харҳонирига олини каби масалаларни кўтарибди.

— Ёзувчиларимиз ҳозирги болалар савиаси таъсизлайдиган.

— Ёзувчиларимиз ана шундай ҳаётдаги асрарларни кўпроқ ёсалар ҳаётни эди. Кейинги йилларда мектабларда ўқитиш жараёнга янги-янги ўзгаришлар киритилипти.

Ёзувчиларимиз мактаб ҳаётни билин ўзий болишишаса, ҳозирги ёшлар

харҳонирига олини каби масалаларни кўтарибди.

— Ёзувчиларимиз ҳозирги болалар савиаси таъсизлайдиган.

— Ёзувчиларимиз ана шундай ҳаётдаги асрарларни кўпроқ ёсалар ҳаётни эди. Кейинги йилларда мектабларда ўқитиш жараёнга янги-янги ўзгаришлар киритилипти.

Ёзувчиларимиз мактаб ҳаётни билин ўзий болишишаса, ҳозирги ёшлар

харҳонирига олини каби масалаларни кўтарибди.

— Ёзувчиларимиз ҳозирги болалар савиаси таъсизлайдиган.

— Ёзувчиларимиз ана шундай ҳаётдаги асрарларни кўпроқ ёсалар ҳаётни эди. Кейинги йилларда мектабларда ўқитиш жараёнга янги-янги ўзгаришлар киритилипти.

Ёзувчиларимиз мактаб ҳаётни билин ўзий болишишаса, ҳозирги ёшлар

харҳонирига олини каби масалаларни кўтарибди.

— Ёзувчиларимиз ҳозирги болалар савиаси таъсизлайдиган.

— Ёзувчиларимиз ана шундай ҳаётдаги асрарларни кўпроқ ёсалар ҳаётни эди. Кейинги йилларда мектабларда ўқитиш жараёнга янги-янги ўзгаришлар киритилипти.

Ёзувчиларимиз мактаб ҳаётни билин ўзий болишишаса, ҳозирги ёшлар

харҳонирига олини каби масалаларни кўтарибди.

— Ёзувчиларимиз ҳозирги болалар савиаси таъсизлайдиган.

— Ёзувчиларимиз ана шундай ҳаётдаги асрарларни кўпроқ ёсалар ҳаётни эди. Кейинги йилларда мектабларда ўқитиш жараёнга янги-янги ўзгаришлар киритилипти.

Ёзувчиларимиз мактаб ҳаётни билин ўзий болишишаса, ҳозирги ёшлар

харҳонирига олини каби масалаларни кўтарибди.

— Ёзувчиларимиз ҳозирги болалар савиаси таъсизлайдиган.

— Ёзувчиларимиз ана шундай ҳаётдаги асрарларни кўпроқ ёсалар ҳаётни эди. Кейинги йилларда мектабларда ўқитиш жараёнга янги-янги ўзгаришлар киритилипти.

Ёзувчиларимиз мактаб ҳаётни билин ўзий болишишаса, ҳозирги ёшлар

харҳонирига олини каби масалаларни кўтарибди.

— Ёзувчиларимиз ҳозирги болалар савиаси таъсизлайдиган.

— Ёзувчиларимиз ана шундай ҳаётдаги асрарларни кўпроқ ёсалар ҳаётни эди. Кейинги йилларда мектабларда ўқитиш жараёнга янги-янги ўзгаришлар киритилипти.

Ёзувчиларимиз мактаб ҳаётни билин ўзий болишишаса, ҳозирги ёшлар

харҳонирига олини каби масалаларни кўтарибди.

— Ёзувчиларимиз ҳозирги болалар савиаси таъсизлайдиган.

— Ёзувчиларимиз ана шундай ҳаётдаги асрарларни кўпроқ ёсалар ҳаётни эди. Кейинги йилларда мектабларда ўқитиш жараёнга янги-янги ўзгаришлар киритилипти.

Ёзувчиларимиз мактаб ҳаётни билин ўзий болишишаса, ҳозирги ёшлар

харҳонирига олини каби масалаларни кўтарибди.

— Ёзувчиларимиз ҳозирги болалар савиаси таъсизлайдиган.

— Ёзувчиларимиз ана шундай ҳаётдаги асрарларни кўпроқ ёсалар ҳаётни эди. Кейинги йилларда мектабларда ўқитиш жараёнга янги-янги ўзгаришлар киритилипти.

Ёзувчиларимиз мактаб ҳаётни билин ўзий болишишаса, ҳозирги ёшлар

харҳонирига олини каби масалаларни кўтарибди.

— Ёзувчиларимиз ҳозирги болалар савиаси таъсизлайдиган.

— Ёзувчиларимиз ана шундай ҳаётдаги асрарларни кўпроқ ёсалар ҳаётни эди. Кейинги йилларда мектабларда ўқитиш жараёнга янги-янги ўзгаришлар киритилипти.

Ёзувчиларимиз мактаб ҳаётни билин ўзий болишишаса, ҳозирги ёшлар

харҳонирига олини каби масалаларни кўтарибди.

— Ёзувчиларимиз ҳозирги болалар савиаси таъсизлайдиган.

— Ёзувчиларимиз ана шундай ҳаётдаги асрарларни кўпроқ ёсалар ҳаётни эди. Кейинги йилларда мектабларда ўқитиш жараёнга янги-янги ўзгаришлар киритилипти.

Ёзувчиларимиз мактаб ҳаётни билин ўзий болишишаса, ҳозирги ёшлар

харҳонирига олини каби масалаларни кўтарибди.

— Ёзувчиларимиз ҳозирги болалар савиаси таъсизлайдиган.

— Ёзувчиларимиз ана шундай ҳаётдаги асрарларни кўпроқ ёсалар ҳаётни эди. Кейинги йилларда мектабларда ўқитиш жараёнга янги-янги ўзгаришлар киритилипти.

Ёзувчиларимиз мактаб ҳаётни билин ўзий болишишаса, ҳозирги ёшлар

харҳонирига олини каби масалаларни кўтарибди.

— Ёзувчиларимиз ҳозирги болалар савиаси таъсизлайдиган.

— Ёзувчиларимиз ана шундай ҳаётдаги асрарларни кўпроқ ёсалар ҳаётни эди. Кейинги йилларда мектабларда ўқитиш жараёнга янги-янги ўзгаришлар киритилипти.

Ёзувчиларимиз мактаб ҳаётни билин ўзий болишишаса, ҳозирги ёшлар

харҳонирига олини каби масалаларни кўтарибди.

— Ёзувчиларимиз ҳозирги болалар савиаси таъсизлайдиган.

— Ёзувчиларимиз ана шундай ҳаётдаги асрарларни кўпроқ ёсалар ҳаётни эди. Кейинги йилларда мектабларда ўқитиш жараёнга янги-янги ўзгаришлар киритилипти.

Ёзувчиларимиз мактаб ҳаётни билин ўзий болишишаса, ҳозирги ёшлар

харҳонирига олини каби масалаларни кўтарибди.

— Ёзувчиларимиз ҳозирги болалар савиаси таъсизлайдиган.

— Ёзувчиларимиз ана шундай ҳаётдаги асрарларни кўпроқ ёсалар ҳаётни эди. Кейинги йилларда мектабларда ўқитиш жараёнга янги-янги ўзгаришл

